

Prebes Limburg - Open Forum 2024

Europa in beweging

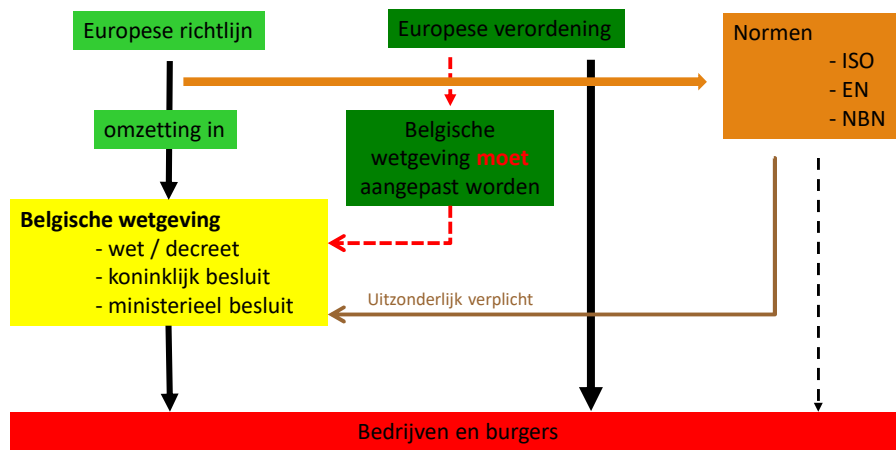
Enkele aanpassingen van de Europese regelgeving die een belangrijke impact kunnen hebben op de Belgische welzijnswetgeving

Ir. Pieter De Munck

25/01/2024

1

Belgische wetgeving grotendeels gebaseerd op Europese regelgeving



25/01/2024

2

Economische versus sociale richtlijnen m.b.t. welzijn op het werk

Economische richtlijnen regelen het vrije verkeer van de arbeidsmiddelen (machines, PBM...) tussen de lidstaten.

- Lidstaten mogen geen bijkomende eisen stellen
- Verantwoordelijkheid ligt bij de producent

De sociale richtlijn i.v.m. welzijn op het werk regelt enerzijds het gebruik van de arbeidsmiddelen door de werknemers, maar ook de andere welzijnsaspecten.

- Lidstaten mogen wel hogere eisen stellen
- Verantwoordelijkheid ligt bij de lidstaat
- Territorialiteitsbeginsel

Economische richtlijn

Richtlijn 2001/95/EG van het Europees Parlement en de Raad van 3 december 2001 betreffende de algemene productveiligheid

Opgenomen in boek IX van het "Wetboek van economisch recht" van 28 februari 2013

Sociale richtlijn

Kaderrichtlijn 89/391/EEG van de Raad van 12 juni 1989 betreffende de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid van de werknemers op het werk

Wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk

Wetboek economisch recht

Art. I.10. Voor de toepassing van boek IX gelden de volgende definities :

8° " producent " :

a) de fabrikant van het product of de dienstverlener, indien deze in een lidstaat gevestigd is, en eenieder die zich als fabrikant aandient door op het product zijn naam, merk of ander kenteken aan te brengen, of degene die het product opnieuw in goede staat brengt en een ieder die zich als dienstverlener aandient;

b) de vertegenwoordiger van de fabrikant of van de dienstverlener, indien deze niet in een lidstaat gevestigd zijn, of, indien er geen in een lidstaat gevestigde vertegenwoordiger is, de importeur van het product of de distributeur van de dienst;

c) de andere personen die beroepshalve betrokken zijn bij de verhandelingsketen of de dienstverlening, voor zover hun activiteiten van invloed kunnen zijn op de veiligheidskenmerken van de producten die op de markt worden gebracht;

d) **de werkgever die producten vervaardigt voor gebruik op de arbeidsplaats in het eigen bedrijf;**

...

11° " werkgever " : de werkgever zoals bepaald in artikel 2, § 1, 2°, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;

WER Art. IX.2. De producenten zijn gehouden uitsluitend veilige producten op de markt te brengen en veilige diensten aan te bieden.

Impact op product

Fabrikant

Samenbouwer

Installateur

Werkgever die machine bouwt of aanpast voor eigen gebruik



Producent

Verantwoordelijke voor toepassing economische wetgeving

Geen impact

Invoerder

Groothandel

Kleinhandel

Gebruiker

Werkgever die geen aanpassingen doet

...

VERORDENING (EU) 2023/988 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 10 mei 2023 inzake algemene productveiligheid, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1025/2012 van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn (EU) 2020/1828 van het Europees Parlement en de Raad, en **tot intrekking van Richtlijn 2001/95/EG** van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 87/357/EEG van de Raad

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Zij is van toepassing met ingang van **13 december 2024**.

Artikel 3 -Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 6) "op de markt aanbieden": het in het kader **van een handelsactiviteit** al dan niet tegen betaling verstrekken van een product met het oog op distributie, consumptie of gebruik op de markt van de Unie;
- 7) "in de handel brengen": een product voor het eerst in de Unie **op de markt** aanbieden;
- 8) "fabrikant": een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een product vervaardigt of laat ontwerpen of vervaardigen en het onder de naam of het handelsmerk van die persoon **verhandelt**;
- 9) "gemachtigde": een in de Unie gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die schriftelijk door een fabrikant is gemachtigd om namens die fabrikant nader omschreven taken te vervullen in verband met de verplichtingen van de fabrikant uit hoofde van deze verordening;
- 10) "importeur": een in de Unie gevestigde natuurlijke persoon of rechtspersoon die een product uit een derde land in de Unie **in de handel** brengt;
- 11) "distributeur": een andere natuurlijke persoon of rechtspersoon in de toeleveringsketen dan de fabrikant of de importeur, die een product **op de markt aanbiedt**;

Artikel 5 -Algemeen veiligheidsvereiste

Marktdeelnemers zijn gehouden uitsluitend veilige producten **in de handel te brengen of op de markt aan te bieden**.

Besluit:

Door de beperking van de verplichtingen tot het effectief in de handel brengen zouden werkgevers niet langer verplicht zijn de verplichtingen van het wetboek economisch recht (en dus ook van de uitvoeringsbesluiten) toe te passen voor producten die niet in de handel worden gebracht. Bij de overgang van de richtlijn naar de verordening moet onze wetgever deze leemte ondervangen.

Machinerichtlijn

Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2006 betreffende machines en tot wijziging van richtlijn 95/16/EG

De huidige machinerichtlijn is omgezet in Belgisch recht in uitvoering van **het wetboek van economisch recht** van 28 februari 2013.

Koninklijk besluit van 12 AUGUSTUS 2008 betreffende het op de markt brengen van machines

Veiligheid van machines: welke wetgeving is van toepassing?

Machinewetgeving	Arbeidsmiddelenwetgeving
Economische wetgeving 	Sociale wetgeving
Voor de fabrikant en installateur: bouwt de machines of stelt ze samen	Voor de werkgever die de machine laat gebruiken door zijn werknemers
Gericht op het op de markt / in de handel brengen van een product (in Europa)	Gericht op het veilig en gezond gebruik van het product door werknemers (in Europa)
Machineveiligheid: richtlijn 2006/42/EG (Vanaf 14 januari 2027: verordening 2023/1230)	gebruik van arbeidsmiddelen 2009/104/EG -> Codex, Boek IV

25/01/2024

11

Welke wetgeving is van toepassing?

verantwoordelijke

Producent of
installateur *

wetgeving

Economisch
recht

Machine
op de markt

* Ook de werkgever zelf die een machine bouwt, aanpast of installeert voor gebruik in zijn bedrijf

25/01/2024

12

- P8** Opgelet: de arbeidsmiddelenrichtlijn en de overeenkomende Belgische wetgeving is enkel van toepassing op werkgevers die deze arbeidsmiddelen laten gebruiken door werknemers, niet voor gebruik door consumenten of zelfstandigen

Pieter&Veerle; 22/04/2020

Welke wetgeving is van toepassing? Machine wordt arbeidsmiddel !

verantwoordelijke

Producent of
installateur

Werkgever

wetgeving

Economisch
recht

Welzijnswet
arbeidsmiddelen

Arbeidsmiddel
op de markt

Arbeidsmiddel
in gebruik voor productie

Het voorkomingsbeleid



aankoopprocedure: 3 groene lichten



Bestelling

➤ veiligheidseisen bij bestelling – advies door de PA



Levering

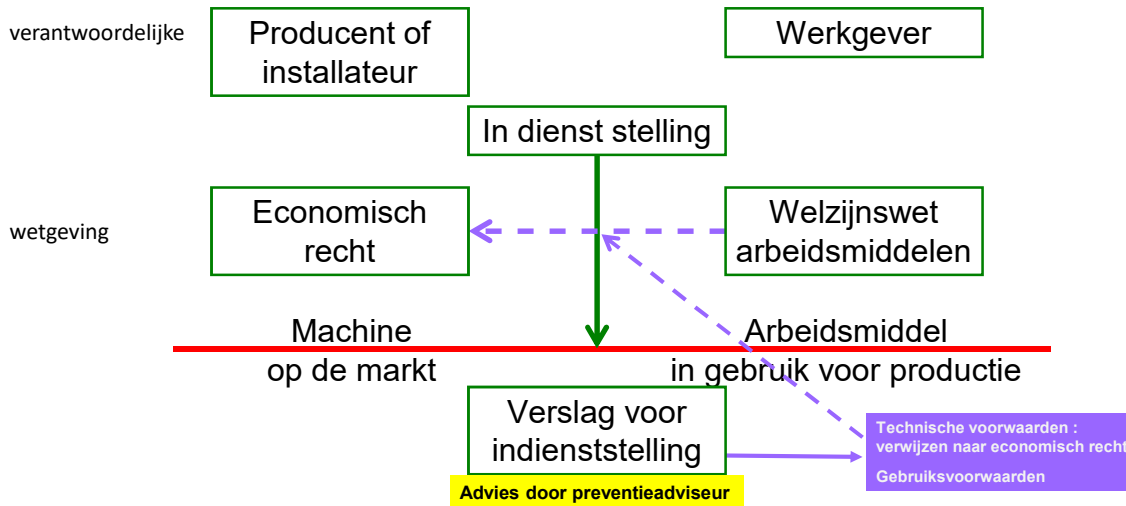
➤ attest van naleving door leverancier



Indienststelling

➤ verslag door de PA **voor** indienststelling – advies aan werkgever

Welke wetgeving is van toepassing? 3^{de} groene licht: overgang van wetgeving



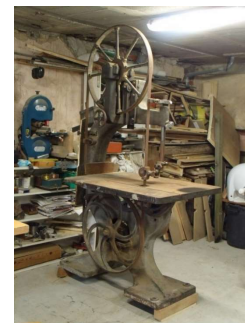
25/01/2024

15

Wijzigen van arbeidsmiddelen

Waarom arbeidsmiddelen aanpassen?

1. Wijziging van het arbeidsproces
2. Arbeidsmiddelen 2^{de} leven geven
3. Wettelijke verplichting: WW Art. 5 §1 g) bepaalt dat de werkgever de risico's zo veel mogelijk moet inperken, **rekening houdend met de ontwikkelingen van de techniek**. Dit impliceert dat de werkgever regelmatig de arbeidsmiddelen moet evalueren en indien nodig moet aanpassen.



Indien de werkgever dit zelf doet, wordt hij in principe **producent** en moet bijgevolg de CE-procedure opnieuw doorlopen worden.

25/01/2024

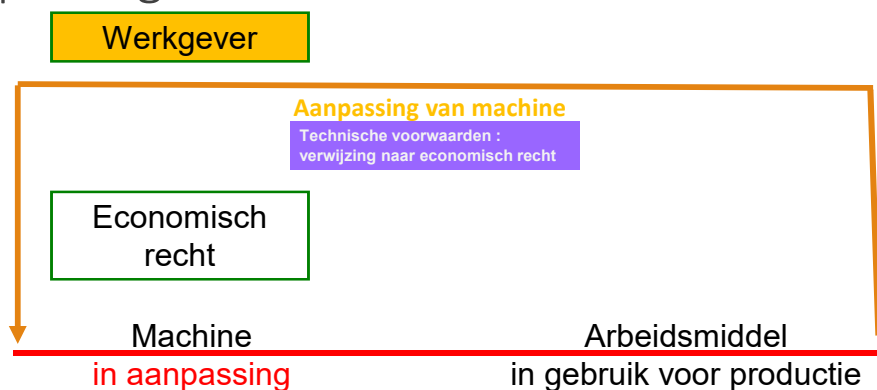
16

Wijzigen van arbeidsmiddelen: Conflict met Economische wetgeving

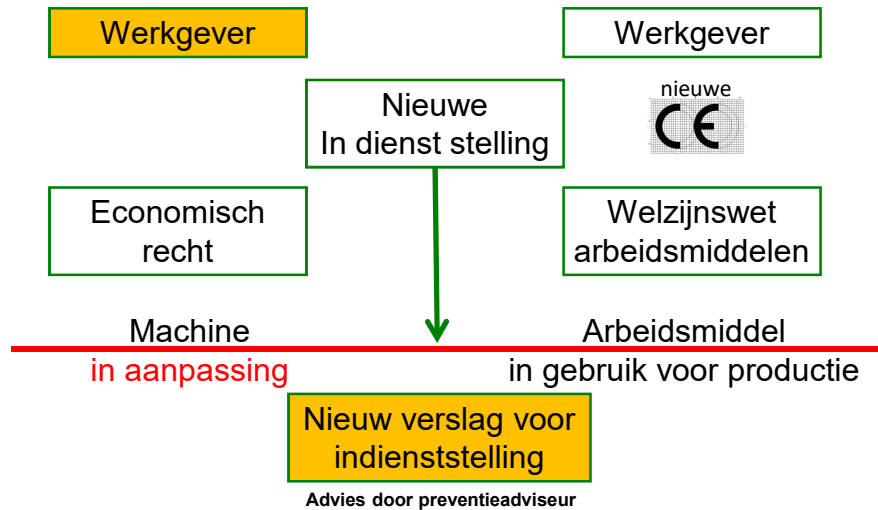
De **CE-markering** geeft aan dat een product aan de harmonisatiewetgeving van de Europese Unie die op het product van toepassing was **op het moment** van het in de handel brengen van het product.

Indien het product wordt aangepast is deze CE-markering bijgevolg **niet meer geldig** en moet in principe een nieuwe conformiteitsprocedure doorlopen worden en een nieuwe CE-markering geplaatst.

Welke wetgeving is van toepassing? Aanpassing van machine



Nieuwe cyclus van 3 groene lichten



25/01/2024

19

Nieuwe cyclus van 3 groene lichten



- Werkgever, hiërarchische lijn, ontwerper en preventieadviseur bepalen samen wat moet aangepast worden (verslag ≈ bestelbon)



- Uitvoerder van de aanpassing maakt het technisch dossier:
 - deel A: algemene informatie
 - deel B: risicoanalyse
 - deel C: technische informatie en keuringen



- Preventieadviseur maakt verslag voor indienststelling op conform codex boek IV titel 2 en
Werkgever plaatst indien nodig nieuwe CE en stelt in dienst

25/01/2024

20

VERORDENING (EU) 2023/1230 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 14 juni 2023 betreffende machines en tot intrekking van Richtlijn 2006/42/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 73/361/EEG van de Raad

Artikel 5 - Bescherming van personen tijdens de installatie of het gebruik van machines of verwante producten

De lidstaten **kunnen eisen vaststellen** om de bescherming van personen, **onder wie werknemers**, te waarborgen bij de installatie of het gebruik van machines of verwante producten, mits machines of verwante producten op grond van dergelijke voorschriften niet kunnen worden gewijzigd op een manier die niet in overeenstemming is met deze verordening.

Artikel 8 - Essentiële gezondheids- en veiligheidseisen voor producten die binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen

Machines of verwante producten worden alleen op de markt aangeboden **of in bedrijf gesteld** indien zij aan de essentiële gezondheids- en veiligheidseisen van bijlage III voldoen als zij juist geïnstalleerd en onderhouden worden en voor het beoogde gebruik of onder redelijkerwijs te voorziene omstandigheden worden gebruikt.

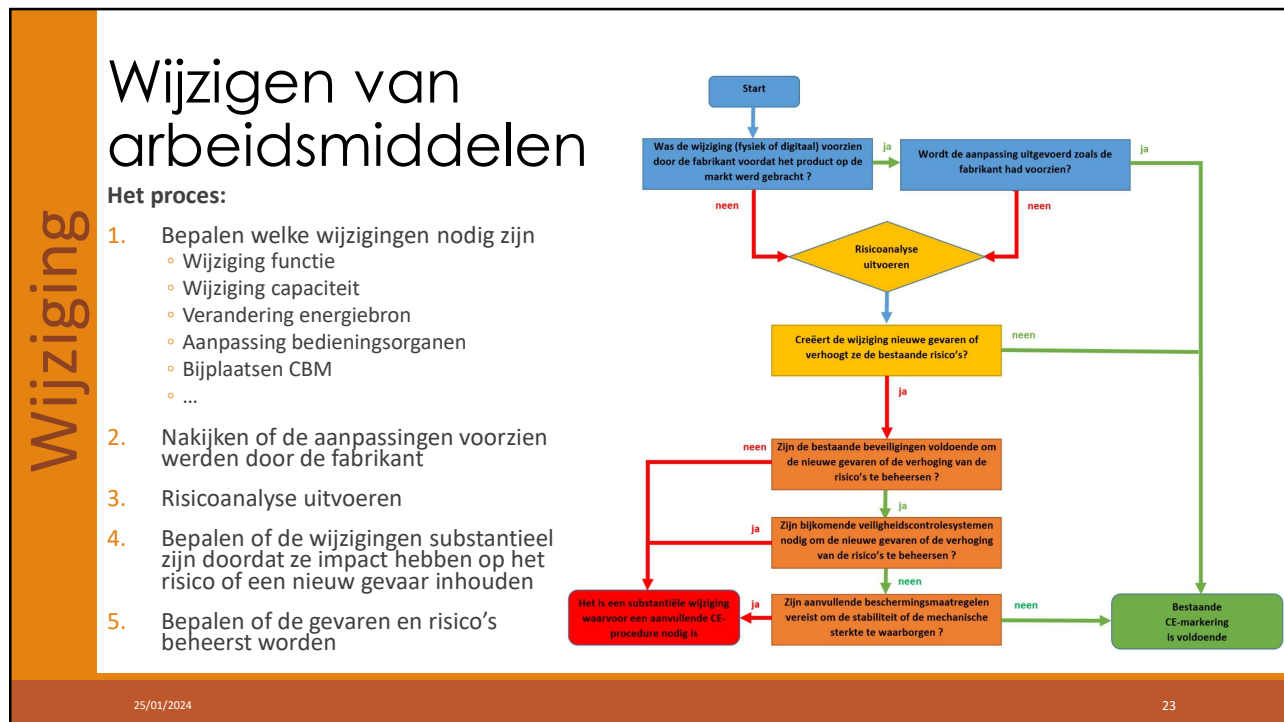
Wijzigen van arbeidsmiddelen: Conflict met Economische wetgeving opgelost in de nieuwe verordening!

De nieuwe verordening 2023/1230 van 14 juni 2023 betreffende machines voert het begrip "**substantiële wijziging**" in:

Een natuurlijke persoon of een rechtspersoon die een machine of een verwant product **substantieel** wijzigt, wordt voor de toepassing van deze verordening **als fabrikant beschouwd** ..

"**substantiële wijziging**": niet door de fabrikant voorziene of geplande wijziging van een machine of verwant product met fysieke of digitale middelen nadat die machine of dat verwant product in de handel is gebracht of in bedrijf is gesteld, die gevolgen heeft voor de veiligheid van die machine of dat verwant product, door een nieuw gevaar te creëren of een bestaand risico te vergroten, zodat het volgende vereist is:

- a) de toevoeging van afschermingen of beveiligingsinrichtingen aan die machine of dat verwant product waarvan de realisatie een wijziging vereist van het bestaande veiligheidscontrolesysteem, of
- b) de vaststelling van aanvullende beschermingsmaatregelen om de stabiliteit of de mechanische sterkte van de machine of dat verwant product te waarborgen;


25/01/2024
23

Niemand zei dat het makkelijk was. Niemand zei ooit dat het **zó moeilijk** zou zijn

- Coldplay -



Bedankt voor uw aandacht